

22 травня 1996 р. № 549),¹ у тому числі суб'єкти, які відносяться до інноваційної інфраструктури, відповідно ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність»².

2.2. Інфраструктура інноваційної діяльності

Терміни

Інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо)³.

Ринок інновацій – це сукупність інноваційних видів продукції та процесів, юридичних і фізичних осіб, які продають або купують науково-технічну наукомістку продукцію. Як специфічна сфера купівлі-продажу, ринок інновацій визначає об'єктом торгівлі технічні та соціально-економічні нововведення, раціоналізаторські пропозиції, винаходи, патенти, технологічні нововведення, ноу-хау. Як система економічних відносин він спрямований на розробку, впровадження та дифузію нововведень на різних рівнях⁴.

Ринок інформаційних послуг – це сукупність економічних, правових і соціальних відносин, що виникають у процесі задоволення інформаційних потреб виробників, які бажають налагодити випуск інноваційної продукції, нових товарів, послуг і готових заплатити за цю інформацію прийнятну ціну. На цьому ринку в якості товару пропонується інформація про появу нових науково-інноваційних ідей, пропозицій, розробок, саме тут пропонуються експертно-аналітичні послуги з економічного аналізу та пошуку найбільш перспективних ідей, а також консалтингові послуги з інноваційного бізнес-планування⁵.

Ринок праці і трудових ресурсів – це регулятор соціально-економічних і трудових відносин між державою, роботодавцем і працівниками з питань

¹ Про затвердження Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 1996 р. № 549. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-96-p>.

² Про інноваційну діяльність : Закону України від 05.12.2012 р. № 5460-VI. Ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

³ Там само. Ст. 1.

⁴ Князевич, А. О. Модель функціонування ринків інновацій у складі інноваційної інфраструктури країни. *Економіка та держава*. 2017. № 3. С. 52.

⁵ Там само. С. 53.

найму, використання, навчання та перекваліфікації, підвищення кваліфікації робочої сили у процесі інноваційного виробництва¹.

Регіон науки – це великомасштабний науково-виробничий комплекс з розвинутою інфраструктурою сфери обслуговування, що охоплює значну територію, кордони якої приблизно співпадають з адміністративними кордонами підрозділу типу району чи округу. В його економіці значну роль відіграє інноваційна діяльність, яка підтримується технопарковими структурами. Регіон науки може включати у себе технополіси, технопарки та інкубатори, а також широку інфраструктуру наукової та виробничої діяльності².

Технополіс – це цілісна науково-виробнича структура, що створена на базі окремого міста, в економіці якого значну роль відіграють технопарки та інкубатори³.

Інкубатор – це приміщення, в якому на обмежений термін розміщуються новостворені інноваційні фірми-клієнти⁴.

Нормативно-правове регулювання

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
2. Концепція розвитку національної інноваційної системи: затв. розпорядженням КМУ від 17.06.2009 р. № 680-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.
3. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: затв. розпорядженням КМУ від 10.07.2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>.
4. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.

Використана література

1. Innovations for infrastructure development and sustainable industrialization. (2017). New York United Nations Department of economic and social affairs. URL: <https://www.un.org/development/desa/en/news/nocat-uncategorized/infrastructure-dev.html>.

¹ Князевич, А. О. Модель функціонування ринків інновацій у складі інноваційної інфраструктури країни. *Економіка та держава*. 2017. № 3. С. 54.

² Митник А. К. Поняття наукового парку як суб'єкту правовідносин інтелектуальної власності. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 58.

³ Там само. С. 58.

⁴ Там само. С. 58.

2. Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко та ін. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія / за заг. ред. Е. М. Забарної. Херсон : Олді-плюс, 2019. 92 с.
3. Гринько Т. В. Формування інноваційної інфраструктури України як основа активізації інноваційної діяльності підприємств. URL: http://vlp.com.ua/files/69_1.pdf.
4. Малойван В. В. Поняття інноваційної інфраструктури: підходи до визначення та ознаки. *Право та інновації*. 2017. № 1 (17). С. 27-33. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Maloyvan17.pdf>.
5. Hlibko S. V. Legal issues of the formation and functioning of the national innovation system in Ukraine. *Acta Innovations*. 2019. no. 32. Access mode. URL: <http://www.proakademia.eu/en/acta-innovations/publications/no-2019/>.
6. Марченко О. С. Національна інноваційна система як інтегратор знань. *Вісник Національної юридичної академії України ім. Ярослава Мудрого*. 2010. № 2. С. 24–35. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1125/1/Marchenko_2012.pdf.
7. Антипова І. В. Інноваційний розвиток національної економіки в контексті створення інноваційних інфраструктур в освітній галузі URL: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/soc_gum/znpdduu/du/2010_148/001.pdf.
8. Жилінська О. І. Розвиток інноваційної інфраструктури. *Фінанси України*. 2005. №7. С. 57–67.
9. Олійник, О. С. Інноваційна інфраструктура: проблеми та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2017. № 43. С. 150-160. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/arvchzu_2017_43_15.pdf.
10. Федулова, Л. І. “М’яка інфраструктура” у формуванні інноваційної екосистеми. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Серія : Менеджмент та підприємництво в Україні. 2017. № 875. С. 243-253. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/43845/2/2017n875_Fedulova_L_I-Soft_infrastructure_243-253.pdf.
11. Князевич, А. О. Модель функціонування ринків інновацій у складі інноваційної інфраструктури країни. *Економіка та держава*. 2017. № 3. С. 51-55. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecde_2017_3_12.pdf.
12. Митник А. К. Поняття наукового парку як суб’єкту правовідносин інтелектуальної власності. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 55-59. URL: http://nbu.gov.ua/UJRN/Pis_2016_2_12.

Рекомендована література

1. Атаманова Ю. Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монографія. Харків : ФІНН, 2008. 424 с.
2. Глібко С. В. Правове регулювання випуску та реалізації високотехнологічної продукції в Україні. *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах*: зб. матеріалів круглого столу (м. Харків, 25 травня 2018 р.) / редкол.: М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, С. В. Глібко. Харків: Право, 2018. 280 с. С. 57–64.
3. Глібко С. В., Атаманова Ю. Є., Стріжкова А. В. Суб'єкти інноваційної інфраструктури. Аналіз правового регулювання діяльності інноваційних структур, підтримки малого та середнього підприємництва в Україні (регіональний аспект) : наукове видання / за ред. С. В. Глібка. Харків : Право, 2018. С. 30–41.
4. Георгієвський Ю.В. Органи управління національною інноваційною системою України: структурно-функціональний аналіз. Публічне право. 2019. № 2. URL: <http://dsr.univ.kiev.ua/pub/publish/4425/>.
5. Любчич А. М. Фінансування суб'єктів інноваційної інфраструктури в національному та зарубіжному законодавстві: порівняльна характеристика. *Право та інновації*. 2019. № 3(27). С. 7–13. URL: <http://pti.org.ua/index.php/ndipzir/article/download/549/498/>.
6. Нежиборець В. Інноваційна інфраструктура: проблеми, перспективи, рішення. URL: <http://www.ndiiv.org.ua/ua/library/view-innovatsiyana-infrastruktura-problemy-perspektyvyrishennja.html>.
7. Розгон О. В. Предмет договору про передачу ноу-хау як виду договору у сфері трансферу технологій. *Право та інновації*. 2019. № 2 (26). С. 29–34. URL: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/15093>.

Коментар

Проблема розвитку інфраструктури, на сьогоднішній день, існує в багатьох галузях. Для висвітлення цієї проблематики ми вирішили використати стратегічне планування, а саме нами було проаналізовано Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року¹, а також Проект роз-

¹ Про схвалення Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року : Проект розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c9b6f0b0-1ed5-4aba-a25e-f824405ccc64&>.

порядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року»¹.

У Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року зазначається, що одним із факторів розвитку високотехнологічних галузей є розвиток ІКТ інфраструктури. Але поруч з позитивними аспектами розвитку інфраструктури зазначається, що впровадження сучасних технологій зв'язку відбувається із суттєвим запізненням, в Україні присутнє явище цифрового розриву, відсутня консолідована державна стратегія розвитку ІКТ та забезпечення рівних, недискримінаційних та конкурентних умов. Все це спричинює уповільнений темп обміну інформацією, знаннями, досвідом і технологіями.

Також у Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 хоча і зазначено, що напрямком розвитку високих технологій є наявна багатогалузева промислова інфраструктура, але у змісті Стратегії не ставиться за мету розвиток всього комплексу інфраструктури високотехнологічних галузей, а робиться акцент лише на розвитку транзитної інфраструктури.

Але наявні і позитивні аспекти у Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 зазначається про розробку та імплементацію моделі офісів технологічного трансферу у наукових та навчальних закладах на основі кращих світових практик, що позитивно вплине на розвиток інфраструктури².

У Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року зазначається, що покращенню інфраструктури сприятиме розвиток транспортно-логістичної, інженерної, інформаційної, енергетичної та інших напрямків розвитку інфраструктури задля потреб промисловості є вкрай важливим напрямом дій держави в контексті сприяння якісному та кількісному зростанню промислового виробництва³.

¹ Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року : Проект розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ef5b65-0209-4aa1-a724-49fd0877d8d6&title=Projekt Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainipro Skhvalennia Strategii Rozvitku Promislovogo Kompleksu Ukraini NaPeriod Do2025-Roku>.

² Про схвалення Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року: Проект розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c9b6f0b0-1ed5-4aba-a25e-f824405ccc64&>.

³ Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року: Проект розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ef5b65-0209-4aa1-a724-49fd0877d8d6&title=Projekt Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainipro Skhvalennia Strategii Rozvitku Promislovogo Kompleksu Ukraini NaPeriod Do2025-Roku>.

Також у Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року міститься положення про спільне використання інфраструктурних об'єктів для розвитку промисловості регіонів, а також положення про зміцнення інституційної спроможності відповідних органів та забезпечення їхнього представництва в європейських та міжнародних організаціях, необхідного для реформування системи технічного регулювання. Але нічого не зазначено про механізм реалізації даних положень, що значно ускладнює розвиток інфраструктури¹.

Отже, проаналізувавши Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку високотехнологічних галузей до 2025 року», а також Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року», можна стверджувати, що інфраструктура України потребує суттєвих змін та реформування, оскільки сучасний її стан не передбачає діючих процедур реалізації та розвитку інфраструктури.

Інноваційна модель розвитку економіки є індикатором рівня конкурентоспроможності та національної безпеки держави, при цьому інноваційна інфраструктура є ключовим чинником у здатності країни бути конкурентоспроможними і визначає рівень розвитку економіки країни. Компоненти інноваційної інфраструктури країни включають: державні інвестиції в фундаментальні науки та комерціалізацію наукових розробок, освітню систему, підготовку/перепідготовку працівників та податкову політику, спрямовану на стимулювання інвестицій у дослідження та інновації².

Інноваційна інфраструктура – це простори, робочі місця, лабораторії та програми, що підтримують екосистему інновацій, де підприємці можуть знайти безпосередню підтримку для започаткування та ведення бізнесу³.

На цей час національна інноваційна інфраструктура перебуває у стані розбудови, тому, наявні законодавчі прогалини щодо регулювання діяльності окремих суб'єктів інноваційного процесу.

me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=10ef5b65-0209-4aa1-a724-49fd0877d8d6&title=ProjektRozporiadzhenniaKabinetuMinistrivUkrainiproSkhvalenniaStrategiiRozvituKuPromislovogoKompleksuUkrainiNaPeriodDo2025-Roku.

¹ Там само.

² Innovations for infrastructure development and sustainable industrialization. (2017). New York United Nations Department of economic and social affairs. URL: <https://www.un.org/development/desa/en/news/nocat-uncategorized/infrastructure-dev.html>.

³ Е. М. Забарна, О. М. Козакова, В. А. Чередниченко та ін. Парадигма інноваційного розвитку в умовах ринкової трансформації: монографія / за заг. ред. Е. М. Забарної. Херсон : Олді-плюс, 2019. 92 с.

Тобто першочерговим є завдання розбудови національної інноваційної інфраструктури, здатної забезпечити ефективне використання вітчизняного науково-технічного потенціалу, підвищення рівня інноваційності та конкурентоспроможності економіки країни.

Слід погодитись, що інноваційну інфраструктуру утворюють сукупність підприємств, організацій, установ, їхніх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, наукові, виробничі, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні, з питань трансферу технологій тощо). Основними елементами інноваційної інфраструктури є державні інноваційні фінансово-кредитні установи, венчурні компанії і фонди, зони інтенсивного науково-технічного розвитку (технополіси), технологічні парки (технопарки), інноваційні центри (технологічні, регіональні, галузеві), інкубатори (інноваційні, технологічні, інноваційного бізнесу), консалтингові (консультаційні) організації тощо¹.

Поняття «інноваційна інфраструктура» має нормативне визначення в спеціальному законі, який встановлює правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні і відповідні форми стимулювання державою інноваційних процесів та має спрямування на підтримку розвитку національної економіки інноваційним шляхом.

Так, згідно норм ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність»² від 04.07.2002 р. № 40-IV, інноваційна інфраструктура – це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо).

Вищенаведене визначення поняття «інноваційна інфраструктура» містить перелік організаційно-правових форм для суб'єктів інноваційної інфраструктури, якими є: підприємства, установи, організації, їх об'єднання та асоціації та вказання на характер послуг, які надаються цими суб'єктами – послуги із забезпечення інноваційної діяльності. Однак, за думкою

¹ Гринько Т. В. Формування інноваційної інфраструктури України як основа активізації інноваційної діяльності підприємств. URL: http://vlp.com.ua/files/69_1.pdf.

² Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

В. В. Малойван,¹ це визначення не встановлює статусу неінституційних елементів інноваційної інфраструктури (кластерів, зон високих технологій, технополісів тощо), які попри відсутність інституційної, суб'єктної природи, є об'єктивно існуючими та ефективно діючими елементами, і питання їх правового оформлення є актуальним.

Тобто Закон «Про інноваційну діяльність» чітко не визначає перелік учасників інноваційної інфраструктури, а тільки надається перелік їх функцій. Крім того, згідно із Законом України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» до об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва належать бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-технологічні центри, центри трансферу технологій, фонди підтримки малого підприємництва, лізингові компанії, консультативні центри, інші підприємства, установи та організації, основним завданням яких є сприяння розвитку малого і середнього підприємництва².

Отже, за критерієм функціонального призначення інноваційна інфраструктура містить такі елементи: бізнес-інноваційні, телекомунікаційні й торгові мережі, технопарки, бізнес-інкубатори, інноваційно-технологічні центри, консалтингові організації, фінансові структури тощо. Можна погодитися з тим, що головне призначення інноваційної інфраструктури полягає в підтримці, сприянні, а також ресурсному та організаційному забезпеченні інноваційного процесу (фінансово-кредитному, матеріально-технічному, інформаційному, кадровому). Слід відмітити, що формування інституцій інноваційної інфраструктури відбувається під впливом трьох груп чинників: законодавчих; організаційно-управлінських; економічних. Такі чинники повинні враховувати також існування складової підсистеми «інформаційна інфраструктура: технології, продукція та послуги»³.

О. С. Марченко під інноваційною інфраструктурою розуміє сукупність організацій наукової, суто інноваційної, ринкової і виробничої інфраструк-

¹ Малойван В. В. Поняття інноваційної інфраструктури: підходи до визначення та ознаки. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Maloyvan17.pdf>.

² Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 р. № 4618-VI. Ст. 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>.

³ Hlibko S. V. Legal issues of the formation and functioning of the national innovation system in Ukraine. Acta Innovations. 2019. no. 32. Access mode : <http://www.proakademia.eu/en/acta-innovations/publications/no-2019/>.

тур, до функцій яких належать обслуговування, організаційна та інформаційна підтримка сучасного інноваційного процесу на всіх його стадіях¹.

На думку І. В. Антипової, інноваційна інфраструктура – це сукупність суб'єктів інноваційної діяльності, що виконують функції обслуговування й сприяння інноваційним процесам².

О. І. Жилінська та Д. В. Чеберкус визначають в якості критерію належності до інноваційної інфраструктури не спеціалізовану організаційну форма, а фактичне надання суб'єктами науково-технічної та інноваційної діяльності відповідних послуг³.

Тобто, основними критеріями належності суб'єкта до інноваційної інфраструктури є виконання функцій із забезпечення інноваційної діяльності.

Висвітлені у нормативному визначенні та окреслені науковцями характеристики поняття інноваційної інфраструктури дають змогу виокремити низку її основних (конститутивних) ознак, серед яких слід вирізнити основні (конструктивні) та другорядні. Основними (конструктивними) ознаками інноваційної інфраструктури є такі її характеристики, які у своїй сукупності визначають та утворюють вказане явище, даючи сутнісну характеристику його природи. Такі ознаки повною мірою розкривають зміст та природу досліджуваного явища та є поняттяутворюючими для інноваційної інфраструктури. Другорядні ознаки – це цілеорієнтовані характеристики, направлені на побудову ефективно діючої інноваційної інфраструктури, що повною мірою виконує поставлені перед нею завдання⁴.

Особливої уваги при розгляді змісту інноваційної інфраструктури потребує визначення її складових.

Концепція розвитку національної інноваційної системи, яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 № 680-р⁵, визначає, що національна інноваційна система включає підсистему інноваційної інфраструктури, що складається з виробничо-технологічної, фі-

¹ Марченко О. С. Національна інноваційна система як інтегратор знань. *Вісн. Нац. юрид.акад. України ім. Ярослава Мудрого*. 2010. № 2. С. 24–35. С. 27.

² Антипова І. В. Інноваційний розвиток національної економіки в контексті створення інноваційних інфраструктур в освітній галузі. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/znppddu/du/2010_148/001.pdf.

³ Жилінська О. І. Розвиток інноваційної інфраструктури. *Фінанси України*. 2005. № 7. С. 57–67.

⁴ Малоїван В. В. Поняття інноваційної інфраструктури: підходи до визначення та ознаки. <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/Maloivan17.pdf>.

⁵ Концепція розвитку національної інноваційної системи: розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 680-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80>.

нансової, інформаційно-аналітичної та експертно-консалтингової складової, а також з технополісів, технологічних та наукових парків, інноваційних центрів та центрів трансферу технологій, бізнес-інкубаторів та інноваційних структур інших типів; інформаційних мереж науково-технічної інформації, експертно-консалтингових та інжинірингових фірм, інституційних державних та приватних інвесторів. Таким чином, Концепція розвитку національної інноваційної системи визначає наступні складові інноваційної інфраструктури: 1) виробничо-технологічна, фінансова, інформаційно-аналітична та експертно-консалтингова складові; 2) технополіси, технологічні та наукові парки; 3) інноваційні центри та центри трансферу технологій, бізнес-інкубатори та інноваційні структури інших типів; 4) інформаційні мережі науково-технічної інформації; 5) експертно-консалтингові та інжинірингові фірми; 6) інституційні державні та приватні інвестори.

Також у Концепції розвитку національної інноваційної системи встановлюється, що однією з причин зниження рівню технологічного та інноваційного потенціалу національної економіки є нерозвинута інноваційна інфраструктура та визначаються основні завдання щодо розвитку національної інноваційної системи та шляхи їх вирішення у напрямі розвитку інноваційної інфраструктури. Так основними завданнями є: 1) забезпечення розвитку системи фінансово-кредитної підтримки реалізації конкурентоспроможних науково-технічних та інноваційних програм і проєктів; 2) забезпечення розвитку виробничо-технологічної інноваційної інфраструктури; 3) забезпечення розвитку ефективної інформаційно-аналітичної та експертно-консалтингової інфраструктури інноваційної діяльності; 4) створення умов для трансферу технологій та підвищення ефективності охорони прав інтелектуальної власності.

Слід звернути особливу увагу на те, що Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (далі – Стратегія), яку схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р, серед основних бар'єрів для розвитку інновацій в Україні визначає недосконалість інституцій, зокрема політичного, регуляторного та бізнес-середовища та слабо розвинуту інфраструктуру, у тому числі інноваційну.

Також Стратегія містить статистичні дані щодо сучасного стану функціонування та розвитку інноваційної інфраструктури. Так, на сьогодні в Україні створено та функціонують: 40 індустриальних парків (з яких 31 наявний у Реєстрі індустриальних (промислових) парків), 26 наукових парків,

16 технопарків, 24 центри інновацій та технологічного трансферу, 22 інноваційних центри, 38 центрів комерціалізації, 24 інноваційних бізнес-інкубатори, один інвестиційно-технологічний кластер, більше 30 кластерів, одне інноваційно-виробниче об'єднання, інші стартап-школи (суб'єкти господарювання, які надають теоретичні знання та практичні навички у сфері створення та діяльності стартапів), інкубаційні програми (програми для новостворених підприємств, спрямовані на розвиток стартапу), центри інтелектуальної власності (суб'єкти господарювання, що забезпечують реалізацію освітньо-професійних, освітньо-наукових та наукових програм, а також підвищення кваліфікації працівників у сфері інтелектуальної власності), венчурні та інвестиційні фонди, центри науково-технічної та економічної діяльності тощо¹. Тобто в інноваційному середовищі малочисельними залишаються венчурні фонди та центри трансферу технологій, сучасний стан розбудови інноваційної інфраструктури характеризується низьким рівнем підтримки діяльності винахідників та науковців щодо певних науково-технічних розробок та використання наукового потенціалу, на даний час також відсутній реальний механізм стимулювання створення інноваційної інфраструктури.

Формування та сталий розвиток інноваційної інфраструктури повинен бути пріоритетом державної інноваційної політики та відповідати реальним потребам при обов'язковому залученні державних і недержавних ресурсів.

На сучасному етапі розвитку національної інноваційної системи першочерговими завданнями повинні бути законодавче врегулювання діяльності суб'єктів інноваційної інфраструктури, в тому числі щодо державної підтримки елементів інноваційної інфраструктури або суб'єктів господарювання, що провадять інноваційну діяльність. Необхідно забезпечити державну підтримку створення та ефективного функціонування елементів інноваційної інфраструктури у закладах вищої освіти, наукових установах та інших суб'єктах інноваційної діяльності.

При цьому необхідно врегулювати прогалини, які існують у законодавстві щодо створення та функціонування певних елементів інноваційної інфраструктури шляхом розробки відповідних нормативно-правових актів.

В умовах постіндустріального суспільства інфраструктура – це ключова складова підтримувального середовища, на основі якого формується

¹ Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: затв. Розпорядженням КМУ від 10.07.2019 р. № 526-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80>.

національна інноваційна система та її модулі – інноваційні екосистеми різного рівня. До її складу належать: матеріально-технічні об'єкти; система фінансової підтримки, включаючи венчурну індустрію; інфраструктура сервісів і компетенцій, що спеціалізується на наданні послуг високотехнологічним компаніям; інформаційні системи, які забезпечують взаємодію й обмін даними між учасниками інноваційної екосистеми¹.

По-перше, інноваційна інфраструктура – це штучно створене середовище, яке призначене для стимулювання інноваційної діяльності. По-друге, інноваційна інфраструктура – це динамічна саморегулююча система ринків послуг².

2.3. Наукові парки

Терміни

Науковий парк – юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку³.

Партнери наукового парку – суб'єкти господарювання, що уклали з науковим парком договір про партнерство⁴.

Пріоритетні напрями діяльності наукового парку – економічно і соціально зумовлені наукові, науково-технічні та інноваційні напрями діяльності, що відповідають меті створення наукового парку, галузевому профілю та/або спеціалізації вищого навчального закладу та/або наукової установи (які є базовими елементами наукового парку), враховують потреби регіону (території), в якому створено науковий парк, та узгоджуються з напрямками діяльності, визначеними законами України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» та іншими законодавчими актами України в науковій, науково-технічній та інноваційній сферах⁵.

¹ Федулова, Л. І. “М'яка інфраструктура” у формуванні інноваційної екосистеми. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні. 2017. № 875. С. 245.

² Князевич А. О. Модель функціонування ринків інновацій у складі інноваційної інфраструктури країни. *Економіка та держава*. 2017. № 3. С. 55.

³ Про наукові парки: Закон України від 25.06.2009 р. № 1563-VI. Ст. 1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17#Text>.

⁴ Там само.

⁵ Там само.